

## علم؛ زبان دیپلماسی اصفهان

دیپلماسی علم و فناوری از ابزارهای کلیدی در روابط بین‌الملل است که می‌تواند به توسعه اقتصادی و علمی شهرها و کشورهای مختلف کمک کند.

نوشته شده توسط: پریا پارسادوست در ۱۵ بهمن ۱۴۰۳ ساعت ۱۰:۰۷ در سیاست، سیاست داخلی | بدون دیدگاه



به گزارش اصفهان-زیبا؛ دیپلماسی علم و فناوری از ابزارهای کلیدی در روابط بین‌الملل است که می‌تواند به توسعه اقتصادی و علمی شهرها و کشورهای مختلف کمک کند. اصفهان به‌عنوان یکی از قطب‌های علمی، صنعتی و تاریخی ایران، ظرفیت بالایی برای بهره‌گیری از دیپلماسی علم به‌منظور گسترش دیپلماسی فناوری دارد؛ فرصتی که به نظر می‌رسد کمتر از آن استفاده شده است.

دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی مثل دانشگاه صنعتی اصفهان، دانشگاه اصفهان و مراکز تحقیقاتی پیشرفته، می‌توانند نقش محوری در تعاملات علمی و فناوری ایفا کنند. شهرک علمی و تحقیقاتی اصفهان یکی از مهم‌ترین مراکز رشد فناوری در کشور است که می‌تواند بستری برای همکاری‌های فناورانه بین‌المللی باشد. وجود شرکت‌های فناور در حوزه‌های مختلف مانند نانو، زیست‌فناوری و هوش مصنوعی هم امکان گسترش همکاری‌های بین‌المللی را فراهم می‌کند.

گذشته از این‌ها، اصفهان به‌عنوان شهری گردشگرپذیر، می‌تواند از ظرفیت فرهنگی خود برای جذب پروژه‌های علمی و فناوری بهره‌برد و با توجه به همه موارد مطرح‌شده، اصفهان با بهره‌گیری از دیپلماسی علم می‌تواند دیپلماسی فناوری خود را تقویت کند و به یک قطب فناوری بین‌المللی تبدیل شود. با توسعه همکاری‌های علمی، ایجاد مراکز تحقیقاتی مشترک و حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان، می‌توان مسیر توسعه فناوری در این شهر را هموار کرد.

توسعه همکاری‌های دانشگاهی بین‌المللی، ایجاد مراکز نوآوری مشترک با کشورهای پیشرفته، برگزاری رویدادهای علمی و فناوری بین‌المللی، حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان برای ورود به بازارهای جهانی یا توسعه دیپلماسی شهری از طریق ایجاد همکاری‌های فناورانه بین شهرهای خواهرخوانده اصفهان و شهرهای پیشرفته، از جمله راهکارهای توسعه دیپلماسی فناوری از طریق دیپلماسی علم در اصفهان است که همان‌طور که اشاره شد، کمتر از این فرصت ناب استفاده شده است.

این موضوعی است که ساسان کریمی، مدرس دانشگاه تهران و معاون سیاسی و بین‌المللی معاونت راهبردی رئیس‌جمهور نیز در گفت‌وگو با «اصفهان زیبا» به آن اشاره می‌کند. کریمی معتقد است اصفهان می‌تواند هم شهر گردشگری علم باشد و هم دیپلماسی علم. برای این منظور البته باید دانشگاه‌ها و پژوهشگاه‌های استان، سرمایه‌گذاری جدی کنند و به‌جز برگزاری رخدادهای داخلی، در مجامع جهانی نیز حضور پیدا کرده و رخدادهای واقعا بین‌المللی برگزار کنند. در ادامه گفت‌وگوی ما با معاون سیاسی و بین‌المللی معاونت راهبردی رئیس‌جمهور را می‌خوانید که در باب استفاده از دیپلماسی علم با هدف توسعه دیپلماسی فناورانه در اصفهان و الزامات و محدودیت‌های آن صورت گرفته است.

### **با توجه به اینکه اصفهان ظرفیت علمی و دانشگاهی بالایی دارد، چطور می‌تواند از این ظرفیت در قالب دیپلماسی علمی با هدف توسعه دیپلماسی شهری استفاده کند؟**

فکر می‌کنم منظور شما از دیپلماسی علمی، بیشتر دیپلماسی علم باشد. دیپلماسی علمی یعنی دیپلماسی مبتنی بر علم که طبعاً قرار است در وزارت امور خارجه امر بر آن دایر باشد. اما دیپلماسی علم محور یا دیپلماسی علم، یعنی ارتباطات دانشگاهی، پژوهشگاهی و اندیشکده‌های میان کشورها. واقعیت این است که امروز مرزها در جهان به پرنرنگی قبل نیستند. به‌سادگی علم، اندیشه و تفکر از مرزها عبور می‌کنند.

هرقدر ارتباطات فراگیرتر و آزادی بیشتر باشد، این عبور آسان‌تر محقق می‌شود. باید به شما عرض کنم که اتفاقاً بسیاری از مهم‌ترین ارتباطات واقعی حتی بین دولت‌ها امروز توسط همین محافل علمی، پژوهشی و اندیشکده‌ها رقم زده می‌شود. هنوز نمی‌توان گفت دولت‌ها دست پایین‌تر را در این مناسبات دارند ولی واقعیت این است که دولت دیگر کنشگری انحصاری در محیط جهانی نیست؛ بنابراین اصفهان با ظرفیت دانشگاهی و ضمناً گردشگری‌اش می‌تواند هم شهر گردشگری علم باشد و هم دیپلماسی علم. برای این منظور البته باید دانشگاه‌ها و پژوهشگاه‌های استان، سرمایه‌گذاری جدی کنند و به‌جز برگزاری رخدادهای داخلی، در مجامع جهانی نیز حضور پیدا کرده و رخدادهای واقعا بین‌المللی برگزار کنند.

یکی از ابتلاهای رخدادهای بین‌المللی ما این است که تنها بر روی کاغذ بین‌المللی است: تعداد بسیار کمی مهمان خارجی دارند، معمولاً به زبان فارسی هستند و غیره. اگر می‌خواهیم در دنیای ارتباطات علمی که مقدمه دیپلماسی علم است، حضور واقعی و مؤثر داشته باشیم، باید کمی از پوسته و لاک خود بیرون بیاوریم. دیپلماسی شهری یا شهر هم به همین شکل. اصفهان هم از نظر بناهای معماری و هم تاریخ شهری‌اش واجد جذابیت برای دیگران است. به‌رحال این ارتباطات چه در سطح علمی و چه اجرایی، موجب ارتقای استانداردهای ما می‌شود و ضمناً راهگشایی را برای حوزه‌های مختلف تمهید می‌کند. حرف اصلی اما، همین است که باید سرمایه‌گذاری کرد و بین‌المللی بود تا بتوان بستری لازم را برای دیپلماسی عمومی فراهم آورد.

### به نظر شما الزامات و محدودیت‌های موجود در این حوزه چیست؟

من فکر می‌کنم الزامات حوزه دیپلماسی عمومی به شمول دیپلماسی علم یا دیپلماسی شهر، یکی این است که خیلی زود هنگام نیست، یعنی نیازمند سرمایه‌گذاری است. شما باید بستری در یک اندیشکده یا دانشگاه بسازید که شاید سال‌ها طول بکشد که مورد توجه طرف‌های بین‌المللی قرار بگیرد. اندیشکده‌ها و دانشگاه‌هایی هم که هم‌اکنون مورد توجه هستند این دوره را طی کرده‌اند. این سرمایه‌گذاری هم نیروی انسانی لازم دارد، هم‌زمان و هم منابع مالی. یکی دیگر اینکه نیازمند آزادی و اختیار است.

افق‌های گسترده‌ای که افراد باید در حوزه دیپلماسی عمومی داشته باشند برخی اوقات موجب محدودیت می‌شود. محدودیت‌های مالی ما، اختلاف درآمدهای داخلی با معادل آن و هزینه‌ها در خارج از کشور، محدودیت‌های مربوط به رویداد بر اثر تحریم‌ها و ایران‌هراسی محدودیت‌هایی هستند که ما را ممکن است به چند کشور و مؤسسه محدود کنند.

### تفاوت این دیپلماسی با دیپلماسی رسمی چیست؟

در دیپلماسی رسمی امور خیلی خشک‌تر و دست‌وبال دیپلمات بسیار بسته‌تر است. چراکه در هر لحظه مواضع کشور را بیان می‌کند. اما در دیپلماسی عمومی نوعاً دست‌وبال فرد بازتر است، امکان تصحیح اشتباه دارد، به لایه‌های واقعی جامعه نزدیک می‌شود و تأثیرگذاری بیشتر بر ایجاد اراده و تصمیم‌سازی است. دیپلماسی عمومی، بال‌جداشدنی دیپلماسی رسمی است. در غیر این صورت همه‌چیز به صورت شکلی جلو می‌رود و محتوا به‌طور اساسی از شکل عقب خواهد افتاد.

آدرس پیوند وبلاگ اصفهان زیبا: <https://esfahanzibaonline.ir>

آدرس پیوند نوشته: <https://esfahanzibaonline.ir/۷۶۶۰۰/%d۸%b۹%d۹%۸۴%d۹%۸۵%d۸%۹b-%d۸%b۲%d۸%a۸%d۸%a۷%d۹%۸۶-%d۸%af%db%۸c%d۹%be%d۹%۸۴%d۹%۸۵%d۸%a۷%d۸%b۳%db%۸c-%d۸%a۷%d۸%b۵%d۹%۸۱%d۹%۸۷%d۸%a۷%d۹%۸۶-%d۸%b۲%db%۸c%d۸%a۸%d۸%a۷>

تمامی حقوق برای روزنامه اصفهان زیبا محفوظ می‌باشد